

תרביחא. עבורם היו חברינו לגדוד גואלים. אבל לא תארנו לעצמנו שהידידות תגיע עד לכך שיוזמינו את כל הגדוד למסיבה.

הרבה אין אמנון זוכר מאותה מסיבה. "כרגיל, שתו הרבה, אכלו הרבה ודיברו הרבה." מה שאינו יכול לשכוח היה היחס החם אותו העניקו הכפריים לכובשי הגואלים. "הם חילקו לנו תרנגולות שנשלח הביתה. בחיפה, מקום שרובנו באנו ממנו, לא ראו תרנגולת או ביצה חודשים, ואני יכול לתאר לעצמי את השימחה במישפחות שבעורף, כשקיבלו את דרישת השלום המשיבוע הזאת."

בגרות

בגיל 50

שוב הוא ניצח: "חייבים להחזיר את תם לאדמותיהם. זה זוועה מה שדיין אמר עליהם בטליוויזיה. מה זאת אומרת: עברו יותר מדי שנים מאז? זה כאילו אמר שעברו שנים 20 שנה על רצח, ומתברר שהוא חף מפשע. צריך להמשיך במאסר עולם בגלל שהתרגל כבר לכלא! ככה מדבר אדם שהוא ניצג לעם אשר מיסתמך על זכויות של 2000 שנה!"

איקרית אינה העוול הראשון אשר אמרנו יוצא הוצץ נגדו. האיש אשר בהיותו בן 50 החליט לעמוד בכהנינות הבגרות ולהמשיך בלימודיו, התריע כבר נגד בעיית הווגות המערובים, בימים שגדעו האזנר עוד לא היה אפילו פרקליט המדינה.

גורל בליצו בחינת הבגרות וזה בהישג של צדק. "רצייתי להיבחן בר שפה זרה שנייה בגרמנית, כי זו שפה שעד היום אני שולט בה על בורייה." אפשר במישרדה החדש להבחן בכל שפה שהיא, הוצץ מגרמנית. שלחתי מיכתב, תביע, נפגשתי עם אנשים, שאלתי מה הצדק שפולחתי החדש יבחן בכל שפה שבה ימצא לנכון, ועולה יתן כמנוני, שרצה הגורל ויוולד בגרמנית לא יוכל להיבחן בשפה זרה בה הוא שולט.

הסוף היה שהצלחתי, הייתי התלמיד הראשון בארץ שנבחן בבגרות בגרמנית כשפה הזרה השנייה. אחרי קיבלה את הרשות עוד בחורה אחת מחיפה.

1946 עובד אמנון כחשמלאי בבית חרושת אחת שבקרית-אתא. בביתו שלר שה צאצאים אשר מייד ניכר כי החינוך לו זכה, הפיל אותם קרוב מאוד לעץ. יוני בן 25 טכנאי אלקטרוניקה במישר רד הביטחון, איתן, בן 22, אשר משלים עתה קורס הכנה לטכניון ומתעתד להיות מהנדס ייצור, ומירי הקטנה אשר עורת לאבא לחפש את תמונת העבר וזוכרת כל אחת מהן היכן היא.

21 שנה

באותה דירה

אשר היה איתן בן 16 בלבד, שלח מיכתב לאורי אבנרי בו קבל על כל אותם ארטיסטים המיתחים כעצבניים ומשתחררים מצה"ל על הסעף, ולא רק קבל, הוא גם הציב כי ירכזו את אלה בין כותלי בתי-חרושת, ושם בעבודה עליה יקבלו שכר נאות יתנו למדינה שרותימה במקום זה הצבאי הרגיל.

כשמדברים הבנים על אביהם ניתן לחוש היטב את ההערצה שמאחורי המילים, ור אמנון לא נתן לאף אחת מבניו מכוננית, הוא גם לא בנה להם וילות ולא שלח אותם מעולם לחוץ-לארץ, שילמדו ויראו עולם, כשיזמינו יסע בעוד שבועיים לטיול בעולם, יהיה זה מחסכונות ארבע שנות עבודתו.

יש גם את עובדת, בילהה, פקידה ב"בתי-חרושת אמא מזה 30 שנה ואשתו של אמנון מזה 1945.

מישפחה ישראלית בקריית-אתא, ש"היתה כאשר הגיעו אליה הירטורים כפר קטן, והיום היא עיר בת 30,000 תושב. מישפחה אשר מזה 21 שנה לא החליפה את דירתה הקטנה, לא קנתה מכוננית, ושמושי-שמיים, אין לה אפילו טלפון. מישפחה בלי מיספרים לבנים ובלי ניי כליים מסמ. חמישה אנשים אשר זכו למעט מאוד ממה שמכונה בפי כל: הדברים הטובים בים שבהיינו, אך לעומת זאת מסוגלים לראות היטב את כל הדברים הרעים ב"חינוך, שאחרים טחו עניהם מראות. אילו כולם היו כמוהם.

במדינה

צה"ל

שביתת

הגיבור

הסיוור הממונע התקדם לאיטו, לאורך דרך העפר שמתחת לסוללה, באיוור הצפון נ"י של תעלת סואץ. לפתע, הרים

סמל, איברהים שיבלי, את ידו, עצר כנטוע ב"מקומו. עין הנץ המאומנת שלו גילתה, ב"עפר שלפניו, סימני הטמנת מוקשים.

עין אחרת אולי לא היתה מבחינה גם — אולם שיבלי היה נגש לא רגיל.

"מוקשים", שאג שיבלי לעבר הסיוור, ה"טור נעצר, ומפקדו הורה לשיבלי לחזור לאחור, לעבר הזחל"ם המוביל.

איש על המארב. איברהים החל חוזר, כאשר עינו הבחינה שוב במשהו שלא היתה אמורה להבחין בו: ראשו של חייל מצרי, ששכב, חבוי היטב, במארב. שיבלי ניפנה לעבר האוייב, פתח באש בעוזו ש"בידו. הוא הריק שתי מחסניות שלמות, לפני שנפגע ביד וברגליים. הוא זחל עד הזחל"ם, טען מחסנית שלישייה, ונשכב מוכן להשיב באש, להגן על חבריו ש"נפצעו בינתיים, במקרה שהמארב המצרי יחליט לבצע הסתערות. כך, נשאר על מישרתו עד שהתיגבורת הגיעה.

על התנהגות זו, זכה שיבלי, איש קבע, בצל"ש אלוף, נימנה על קבוצת חיילי צה"ל המצטיינים שהוצגו אותה שנה בפני נשיא המדינה, ערב יום העצמאות. הוא זכה גם בפירוטום לא מעט, מאחר שבסיוור השתתף גם עיתונאי, שהנציח את הקרב במצלמתו.

כל זה התרחש לפני קרוב לשלוש שנים. בימים אלה, נאלץ איברהים לפתוח בשב"י תה נגד משרד הביטחון, לאחר שנותר ללא אפשרות להתפרנס ולחיות כמו בן-אדם. יש הכל — מלבד אוכל. מעשה ה"גבורה של שיבלי עלה לו ביוקר. בגלל שהשתאה זמן רב מדי ללא עזרה רפואית, לאחר שנפצע, איבד יותר מדי דם, ולרופ"ד

לנכותו — הושבו ריקם. כך נמשכו הדברים עד שהצל"ש פתח בשביתה. עתה, החלו לפתע העניינים זזים, ובמהירות, מיד לאחר שפתח בשביתה, זומן לאגף השיקום, וקיבל הבטחה כי ה"משרד ישלח אותו לקורס מקצועי, ישלם לו, רטרואקטיבית, את הוצאות הטיפול הרפואי בשנתיים האחרונות, ויישתתף ב"אחזקת מכוניתו ודירתו. כל מה שנותר לשיבלי עתה, זה לצפות למילוי ההבטחות.

דרכי אדם

הבעל העדיף במיטה את

התרנגולות על אשתו

השע"עשרה שנים תמימות היתה מרים שרעבי אשה נאמנה לבעלה, יחיא, קיבלה עליה בהכנעה את כל מצוותיו. עד שיום אחד נכנס לפתע הדיבוק בראשה, והיא התמרדה. "לא רוצה לישון במיטה עם בעלי", הכריזה. "הוא מביא איתו למיטה את התרנגולות שלו. מכניס אותן מתחת לשמיכה, עליוה, מותק שלי", הוא קורא לתרנגולת הלבנה ומלטף אותה. איך אפשר לשכב איתו ככה במיטה?"

הרבנים הנכבדים, שבפניהם הובאה ה"בעייה, ראו מיד מי צודק, הכריזו על מרים כעל אשה מורדת. וכי היכן זה נשמע ש"בגלל כמה תרנגולות קטנות? ואפילו אם אחת מהן לבנה?"

הסבד נמשך. מרים שרעבי נישאה ל"יחיא כשהיתה בת 12. זה היה בתימן. אביה נפטר זה עתה, ושכן ערבי מצא לה חתן — את יחיא.

ב"1949 עלה הזוג הצעיר — חציו, לפחות — לישראל, שש שנים לאחר מכן, ביקשה מרים לראשונה את הגט שלה. "כל הימים הוא מרביץ לי", סיפרה. "80 אחוז מהדם שלו זה יין. כל הזמן הוא שיכור."

זה לא הספיק לדיינים, ומרים חזרה הב"י אשה חסרה להיכנס למיטתו של בעלה — תה, המשיכה לסבול. כשגדלו הילדים, עב"ד

בעק שרעבי בחרו

במיטה צריך לבחור: או התרנגולות — או האשה

רה להתגורר בחדר אחד עם הבן. ששירת כשש בקבע. בן שני התגורר בחדר שני, והאב עבר לגור בשני חדרים סמוכים ב"חצר.

על בקשותיה החוזרות של מרים לגט, השיב יחיא בחיוב — בתנאי שהיא וחיל"דים יעזבו את הבית, ישארוהו כולו בשב"י לו, וכן את כל הרכוש המשותף.

עכברים בחדר. מרים סירבה. יחיא האשים אותה כי היא מסרבת למלא את תפקידה כאשה, ואז גילתה מרים את פר"ש התרנגולות, כולל הלבנה. "החדר שלו זה כמו רפת", סיפרה. "שנים הוא כבר לא ניקה שם. עכברים מתרועעים בחדר." כך נמשך הסיפור 17 שנה. במהלכן, הספיק יחיא, כפי שמגלים הבנים, לשהות מספר פעמים בבתי-חולים לחולי-נפש.

רק לאחרונה, הצליח בית-הדין הרבני ברחובות להגיע למסקנה שיש להשאיר את מרים ובניה בביתם, לשכנע את יחיא להעניק למרים גט. אלא שאת יחיא אין זה מרשים. "לא אתן לה גט", הכריזו השבוע.

הבעל

נהמת

הסדר

היורה

נוקם וקורבנו שכבו מטרים ספורים אחד מהשני, סקרו איש את רעהו בדממה.

היה זה בצהרי יום א' השבוע, במיסדרון המחלקה האורתופדית של בית-החולים רמב"ם בחיפה. עתה, היה כבר הכל שקט. רעמי קרב-היריות שהחליפו ביניהם ה"שניים בחצות הלילה הקודם כבר נמוגו, נשאר חרוטים, לנצח, רק במוחותיהם. עכשיו, במיסדרון הלבן, במיטות הצהורות, שכבו הבעל והמאהב, פצועים איש מכדורי השני, היריהו באשה שאותה אהבו שניהם — האשה שאותה הרג הבעל, באותו קרב בלילה הקודם, בצרור ארוך מהעוזי שב"דו. האשה, שכל חייה, מילדותה, לא ידעה אהבה מהי, וכאשר מצאה סוף-סוף את אהבתה הראשונה — מצאה גם את מותה.

יתמות

כפולה

רה התייתמה מאמה בעודה תי"ן נוקת, גדלה במוסדות וקיבוצים. מיד לאחר מות האם, נישא אביה בשנית. ה"תנאי של האשה השנייה היה: ששרה לא תהיה בבית. האב הסכים, והתינוקות התיית"מה גם מאביה.

ימיה המאושרים היחידים, כל תקופת ילדותה, היו באותם ביקורים חסופים בתל"אביב, בבית אביה. למרות הסכמתו להרחיק את בתו, אהב האב את שרה, אפף אותה באהבתו כאשר היתה באה לחופש.

עם ילדות כזו, ברורה הכמיהה העזה שהתפתחה בנערה לבית משלה, מסגרת משלה, ארבעה קירות שיהיו שלה, וכאשר פגשה, בגיל 18, את שמואל שמי-לוביץ, הסכימה מיד להצעת הנישואין שלו, למרות שהיה מבוגר ממנה בשבע שנים.

השניים נישאו בטקס שקט ברבנות בחיפה, שכרו דירה קטנה, ושרה האמינה שאין מאושרת ממנה: היה לה, לראשונה בחייה, בית משלה, משפחה משלה.